

***Védjük meg lovainkat -
a fertőző betegségektől!***

intervet

2

Tartalomjegyzék

<i>Lóinfluenza</i>	4
<i>Herpeszvírus-fertőzések</i>	6
<i>Tetanusz (merevgörcs)</i>	8
<i>Veszettség</i>	9
<i>Mirigykór</i>	10
<i>Ajánlott vakcinázási programok</i>	11

Lóinfluenza

A lóinfluenza a légzőszerveket megtámadó kifejezetten ragályos, gyorsan terjedő vírusfertőzés. Az állatok lázasak (42°C), bágyadtak, étvágytalanok. Könnyeznek, ornyálkahártyájuk kipirult, vízszerű orrfolyásukat száraz, mélyről jövő köhögés kíséri. A vírus igen gyorsan, 1-5 nap alatt elterjed az istállóban, majd az összes lovat megfertőzi és megbetegíti. A vírusok által megtámadott nyálkahártyát gyakran baktériumok lepik el, ezáltal a betegség tünetei súlyosbodnak. A megfelelő állatorvosi kezelés a keheességig terjedő idült megbetegedések elkerülése érdekében mindenképpen szükséges.

Mely lovak veszélyeztetettek?

A lóinfluenza különösen sportlovaknál és lovardákban léphet fel, tehát minden olyan helyen, ahol különböző helyről származó lovak együtt vannak. A szállítás alatti stressz és a megnövekedett teljesítménykényszer kedvez a betegség kitérésének és a fertőzés elterjedésének.

Elsősorban a 0,5-3 éves kor közötti fiatal lovak betegszenek meg, amikor először találkoznak a vírussal.

Milyen védelmet biztosíthatok lovam számára?

Az influenzavírus ellen oltással védekezhetünk. A hatásos védőoltások által nyújtott védelem érdekében szükséges az alapvédeltséget nyújtó vakcinázás, ugyanúgy, mint minden oltás esetében.

Az influenzavírus sajátossága, hogy a vírus, hasonlóan az embereknél fellépő influenzavírushoz, változtatja külső megjelenését, s ezáltal az immunrendszer nem minden esetben ismeri fel azt. Ez ugyan az emberrel ellentétben csak 10-15 évenként történik meg, mégis javasolt egy olyan lóinfluenza vakcinát használni, amelyik védelmet nyújt az aktuális betegség kórokozói ellen. A WHO (Egészségügyi Világszervezet) és az OIE (Nemzetközi Járványügyi Hivatal) nemzetközi szakértő bizottságainak jelenleg érvényben lévő ajánlása szerint olyan aktuális oltóanyagokat kell felhasználni, amelyek az ún. „európai típus“-t (*Newmarket/2/93*), és az ún. „amerikai típus“-t (*Newmarket/1/93*) is tartalmazzák.

Herpeszvírus – fertőzések

A ló-herpeszvírus legelterjedtebb képviselője az 1-es szerotípus (EHV-1) és 4-es szerotípus (EHV-4). Mindkét szerotípus megtámadja a légzőszerveket, a központi idegrendszert valamint a magzatot.

☐ Légutak megbetegedése (Rhinopneumonitis)	főként EHV-4, de EHV-1 is
☐ Központi idegrendszeri tünetek (bénulás, keresztgyengeség)	főként EHV-1, de EHV-4 is
☐ Vetélés	főként EHV-1, de EHV-4 is

A herpeszvírusok az influenzavírusokkal együtt a légúti megbetegedések leggyakrabban előforduló kórokozói. A vírusok terjedése elsősorban fertőzött lovakkal, közvetlen érintkezéssel, cseppfertőzés útján történik.

Mely lovak veszélyeztetettek?

Minden ló ki van téve a megbetegedés veszélyének. Magyarország lóállományának mintegy 80%-a a harmadik életév eléréséig érintkezésbe kerül a herpeszvírussal. Hasonlóan az emberhez, az egyszer megfertőzött ló élete végéig vírushordozó marad - akkor is, ha a betegség tünetei nem lépnek fel (látens hordozó).

Ez azért lehetséges, mivel az első fertőzést követően a megfertőzött ló immunrendszere és a fertőzés között egy ingadozó egyensúlyi állapot áll be. A stressz - vagy valamilyen immunrendszert gyengítő hatás következtében - az egyensúly megbomlik, és a herpeszvírusok aktivizálódnak. Ezt követően a vírusok tömegesen elszaporodnak, a ló megbetegszik, és a légutak váladékán keresztül üríti a vírust, amely az egész lóállományban elterjed. Éppen ezért ajánlatos, hogy az állomány minden lova hatékony védelemben részesüljön a herpeszvírus-fertőzés ellen.

Milyen védelmet biztosíthatok a lovam számára?

Rendelkezésre állnak olyan védőoltások, amelyek mindkét herpeszvírust (EVH-1, EVH-4) előlt formában tartalmazzák. Ezek a védőoltások az immunrendszert ellenanyagok termelésére készítetik. Ahhoz, hogy az elégséges immunvédelem fenntartható legyen, a védőoltásokat rendszeresen - 6 hónaponként - meg kell ismételni. De a vemhes kancák a vemhességi idejük alatt legalább 3-szor legyenek oltva. Az oltás beadható az influenza elleni vakcinázással kombinálva is.

Tetanusz (merevgörccs)

A tetanuszt okozó *Clostridium tetani* egy talajlakó baktérium, amely a talaj felső rétegében mindenütt megtalálható, sőt egészséges emberek és állatok beleiben is előfordulhatnak. Amennyiben azonban sebekkel (patkolási sebzések, megnyilallás, pártatiprás, herélési és baleseti sebzések) érintkeznek, oxigén mentes környezetben elszaporodnak, és olyan méreganyagot (toxin) termelnek, ami az idegsejtekhez kapcsolódik. A lovak különösen érzékenyek! A megfertőzött lovak az esetek túlnyomó részében elpusztulnak. Jellemző tünetei a deszkakeménységűvé váló izmok, amelyeket mozgászavarok, alkalmankénti izomremegés, valamint fokozott izgalmi állapot kísér, ami görcsös rohamokhoz vezethet. Jellemzőek a mereven fölfelé álló fülek, a trombitaszerűen kitáguló orrnyílások, a pislogóhártya előesése, szájjár, magas láz, valamint a „fűrészbak-szerű” testtartás. Végül az állatok oldalfekvésben, mereven kinyújtott lábakkal, a betegség 3-10. napján elpusztulnak.

Milyen védelmet biztosíthatok a lovam számára?

A tetanusz elleni oltás nem kerülhető meg! Tetanuszszérummal történő kezelés ugyan elképzelhető, azonban ez legtöbbször olyan későn történik meg, hogy ez csak az idegsejtekhez még hozzá nem kapcsolódott méreganyagot (toxint) képes semlegesíteni, így az állat elpusztul.

Veszettség

A kórokozó - egy bizonyos vírusfajta - átvitele a veszettséggel fertőzött állat harapása által történik. A vírus a harapás helyétől az idegpályákon keresztül jut a központi idegrendszerbe, ahol elszaporodik, majd onnan a nyálmirigybe kerül, amelyet a beteg állat a nyálával ürít. A veszett lovat a harapás helyén viszketés kínozza, kapar a patájával, és rágni kezdi a bokszban lévő tárgyakat. A kólikaszerű jelenségek mellett megfigyelhető az emberekkel és az állatokkal szembeni agresszivitás is. Ezenkívül garatbénulás és erőteljes nyálfolyás jelentkezik. Időszakonként az egész testre kiterjedő rángások figyelhetők meg. Egyes lovak azonban nem mutatnak nyugtalanságot, lógatják a fejüket, „hintáznak“ és gyakran lefeksznek. 4-5 nap elteltével elpusztulnak.

Milyen védelmet biztosíthatok lovam számára?

A veszettség bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség, amelynél az állat kezelése tiltott. Amennyiben hatóságilag megállapított a veszettség gyanúja, a helyzettől függően a hatóság különböző intézkedéseket rendelhet el (14 napos megfigyelés, 90 napos megfigyelés, veszettség elleni oltás), vagy a veszettség tüneteinek jelentkezésekor elrendeli az állatok leölését. Mivel a veszettség az emberre nézve is életveszélyes, ezért az ember és az állat védelmében ajánlott a lovakat beoltani.

Mirigykór

A mirigykór a fiatal lovak felső légúti nyálkahártyáinak, valamint a fej és torok nyirokcsomóinak gennyes gyulladásával járó heveny fertőző betegsége. A mirigykór a lovak jellemzően fiatalkori betegsége, mivel túlnyomórészt csikóknál fordul elő. A kórokozót (*Streptococcus equi*) egy állományba rendszerint tünetmentes, a betegségen korábban átesett, baktériumhordozó lovakkal viszik be.

Az olyan külső tényezők, mint „megfázás“, túlzott igénybevétel, hosszabb szállítás, vagy sok ló egy helyen való tartózkodása, kedvezően hatnak a betegség kitörésére. Ilyenkor bágyadság, láz (kb. 40°C), étvágytalanság és mindenekelőtt vízszerű, majd gennyes orrfolyás lép fel. A torokjárat, a fültőmirigy és a garatüreg nyirokcsomói megduzzadnak, keményé, meleggé válnak és fájdalmasak. A gennyesedés tályog keletkezéséhez vezet, amelyekből genny ürül. A baktériumok szervezetben való „széthordásával“ azonban más szervekben is tályogok keletkezhetnek, amely érzékeny csikókban már elhulláshoz vezethet.

Milyen védelmet biztosíthatok a lovamnak?

A beteg állatokat el kell különíteni, s minél előbb gyógykezélni. Ma már létezik olyan védőoltás, amellyel hatékonyan védekezhetünk a mirigykór ellen. Az alapimmunizálás után a biztos védelem érdekében 3 havonta ismételni kell az oltásokat.

Ajánlott vakcinázási programok

Herpesz és influenza elleni kombinált oltóanyag

Alapimmunizálás	1. oltás	4 hónapos kortól
	2. oltás	az 1. oltás után 6 héttel
	3. oltás	a 2. oltás után 2-6 hónappal
Emlékeztető oltások		6 havonként

Tetanusz és influenza elleni kombinált oltóanyag

Alapimmunizálás	1. oltás	4 hónapos kortól
	2. oltás	az 1. oltás után 4 héttel
	3. oltás	a 2. oltás után 6 hónappal
Emlékeztető oltások		évente
		Járványveszélyes időszakban a 2. oltás után az alapimmunitás részenként 2-3 hónap múlva meg kell ismételni, majd a továbbiakban 6 havonként kell oltani.

Herpesz ellen

Alapimmunizálás	1. oltás	4 hónapos kortól
	2. oltás	az 1. oltás után 4 héttel
Emlékeztető oltások		6 havonta
	vemhes kanca	az alapimmunizálás után 3-4 alkalommal a vemhesség alatt

Tetanusz ellen

Alapimmunizálás	1. oltás	4 hónapos kortól
	2. oltás	az 1. oltás után 4-8 héttel
	3. oltás	a 2. oltás után 12 hónappal
Emlékeztető oltások		2 évente

Vesztség ellen

Alapimmunizálás		6 hónapos kortól
Emlékeztető oltások		évente

Mirigykór ellen

Alapimmunizálás	1. oltás	4 hónapos kortól
	2. oltás	4 héttel az 1. oltás után
Emlékeztető oltások		3 havonta

További információért keresse fel állatorvosát!

Állatorvos (rendelő) pecsétje:

Intervet Hungária Kft.
1095 Budapest, Boráros tér 7/II. ■ Tel.: (36 1) 456 3090 ■ Fax: (36 1) 456 3099
www.intervet.hu ■ Info.Hungary@Intervet.com

intervet